

ἩΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος Τρίτος

Συνδρομή ἑτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20 — Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶνε ἑτήσιαι — Γραφεῖον τῆς Διευθυντικῆς: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

13 Φεβρουαρίου 1877

ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙΦΛΟΥ ΤΟΥ ΚΟΜΗΤΟΣ ΒΑΒΟΥΑΡ

Συνέχεια: ἰδί σελ. 81.

Γ'

41 Ἰου.Ιου.—Μὴ ζῆτει ἀπὸ ἄνθρωπον πρὸ τριῶν μόνον ἡμερῶν ἀποθιβάσθεντα περιεργον κινήγιον ἢ ἀνακάλυψιν χρυσοῦ· τὸ κατ' ἐμὲ ἐπιθυμῶ μᾶλλον νὰ σὲ δείξω τὴν Μέλβουρν, νὰ σὲ περιφέρω κατὰ φαντασίαν εἰς τὰ κυριώτερα μέρη ἵνα μάθης ὅτι ἡ Αὐστραλία, τὴν ὁποίαν νομίζομεν ἀγρίαν, περιέχει ὅλας τὰς πολυτελείας τῆς Εὐρώπης.

Εἰσήλθομεν εἰς πολλὰς τραπέζας, ἀληθῆ λογιστήρια τοῦ Λονδίνου, διὰ τὸ πλῆθος τῶν ὑποθέσεων καὶ τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑπαλλήλων, καὶ ἀληθῆ παλάτια, τόσον τὰ κτίρια εἶναι μεγάλα, κομψὰ καὶ μετ' ἐπιμελείας κατασκευασμένα καθ' ὅλας τὰς λεπτομερείας. Ἡ δὲ λέσχη τῆς Μέλβουρν κατ' οὐδὲν ἐλαττοῦται τῶν λεσχῶν τῶν Παρισίων, διότι πάντα εἶναι διατεθειμένα ἐξαισίως εἰς αὐτὴν συνέρχονται ὅλοι οἱ διάγοντες βίον ἐνεργόν, καὶ οἱ καλλιεργηταὶ τῶν δασῶν, οἵτινες, καταλείποντες ἐνίοτε τὸν μεμονωμένον βίον, ἔρχονται νὰ ἀναπαυθῶσιν εἰς τὸν βίον τοῦ κόσμου. Θὰ εὐχαριστηθῶ πολὺ ἀπερχόμενος ἐκεῖ, ὅπου θὰ πορισθῶ ἀπὸ τὰς διαφόρους συνουμιλίας, ὅτι θὰ μὲ φωτίσῃ περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ τόπου τούτου.

Οἱ Ἀγγλοὶ φροντίζουσι περὶ τῶν ἰδιωτικῶν εὐκολιῶν ἀφοῦ πρῶτον διατάξωσι τὰ τῆς δημοσίου ὠφελείας. Ἐν Μέλβουρν κατηρτίσθη βιβλιοθήκη πρὸ δέκα μόνον ἐτῶν, περιέχουσα ἤδη 41, 000 τόμων, δι' ἣν ἔδαπάνησαν ἑκατὸν εἴκοσι χιλιάδας λιρῶν στερλινῶν. Ἡμεῖς δὲ ἐθαυμάσαμεν ἐπισκεφθέντες αὐτὴν πολὺ πλεον τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναγνωστῶν ἢ τὴν ὡραίαν κατασκευὴν τῆς, ἐνῶ ὑπεθέτομεν τοὺς κατοίκους τῆς Αὐστραλίας καταγινομένους εἰς ἀνόρουξιν χρυσοῦ καὶ διατρέχοντας ἐπίππους τὰς ἀπεράντους πεδιάδας. Ἐθαύμασα δὲ ἔτι μᾶλλον εὐρὼν εἰς τὴν βιβλιοθήκην, ἐν μέσῳ βαθυτάτης σιωπῆς, τετρακοσίους καὶ ἐπέκεινα ἀναγνώστας ἐκ τῆς ἐργατικῆς τάξεως, μελετῶντας βιβλία πρακτικά, εἰς τὰ ὁποῖα ἀνεζήτητον πᾶν ὅ,τι ἐδύνατο νὰ ἀρυσθῶσι παρὰ τῆς ἐπιστήμης ὑπὲρ τῆς τέχνης αὐτῶν. Εἰσέρχονται δὲ φέροντες ἔνδυμα

ἐργάτου καὶ ἐγγράφοντες ἀπλῶς τὸ ὄνομα αὐτῶν εἰς τὸ κατάστιχον τῆς εἰσόδου.

Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη, μᾶλλον ἐπιστημονικὴ παρὰ φιλολογικὴ, μᾶλλον πρακτικῆς ὠφελείας, εἰς τὴν ὁποίαν συχιάζουσι κατὰ τὰ κατάστιχα πεντακόσιοι ἀναγνώσται τὴν ἡμέραν κατὰ μέσον ὄρον, ἀποδεικνύει πόσον ἡ κυβέρνησις τῆς ἀποικίας προσπαθεῖ νὰ ἠθοποιήσῃ διὰ τῆς ἐργασίας λαὸν κατεχόμενον ἔτι ὑπὸ τοῦ πάθους τῆς ἐπιδιώξεως τῆς τύχης καὶ ὑπὸ τοῦ πυρετοῦ τοῦ χρυσοῦ, καὶ ὅτι γενικὴ θέρημν ὠθεῖ τοὺς ἀνθρώπους σήμερον μὲ ἴσον ζῆλον πρὸς τὰς βιομηχανικὰς μελέτας. Τὸ αὐτὸ σχεδὸν πλῆθος εὐρον καὶ εἰς τὴν Πολυτεχνικὴν Ἀγοράν, ἧτοι μέγα ἀμφιθέατρον ὅπου μαθήματα φυσικῆς καὶ χημείας ἐκλύουσιν ὅλην τὴν πόλιν.

Ὁμολογῶ ὅτι ὁ ταχὺς οὗτος πολιτισμὸς καὶ ἡ θαυμασία αὕτη συνεννόησις ὑπὲρ τῆς διδασκαλίας τῶν ἐργατῶν μὲ ἐξέπληξεν. Ἡ πόρθησα κατὰ πρῶτον, πῶς ὁ ἐργάτης εὕρισκε καιρὸν νὰ ἀναγινώσκῃ· ἀλλ' ἔμαθον ὅτι μόνον διὰ τῆς ὄρας τὴν ἡμέραν ἐργάζεται καὶ τούτου ἕνεκα εὐκαιρεῖ νὰ καλλιεργῇ καὶ τὸν νοῦν αὐτοῦ.

Ἐὰν δ' ἐρευνήσης ποῖος εἶναι ὁ θεμελιωτῆς καὶ ὁ μεγάλος προνοητῆς ὅλων αὐτῶν τῶν πολιτικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ εὐεργετικῶν καταστημάτων, μανθάνεις ὅτι εἶναι ὁ σὶρ Redmund Barry, ὅστις, φιλόφρων ὢν καὶ δραστήριος, μᾶς ἔδειξε λεπτομερῶς τὸ ἐθνικὸν μουσεῖον, ὅπου εὕρισκεῖς ἀπαράλλακτα τὰ τῆς ἀρχαίας καὶ συγχρόνου ἱστορίας τῆς Αὐστραλίας. Κατετρίψαμεν δὲ εἰς τὴν ἐπίσκεψιν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν θὰ ἐπαναλάβωμεν, ὡρας ἕξ.

Εἶδομεν ἐν πρώτοις καὶ πρὸ πάντων μουσεῖον ἀφιερωμένον εἰς τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἐργάτου. Πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὰ χρυσορυγεῖα, ἀπὸ τοῦ εὐτελεστάτου ἐργαλείου μέχρι τῶν ἀτμοκινήτων μηχανῶν τῶν πλέον περιπλόκων διὰ τὴν συντριβὴν τοῦ cartz, πᾶν ὅ,τι εἶναι ἀρχιτεκτονικὴ, μηχαναὶ γεωργικαὶ, μηχαναὶ ὑφαντικαὶ, ἐνὶ λόγῳ πᾶν εἶδος βιομηχανίας, ἀντιπροσωπεύεται ἐξαιρέτως ἐκεῖ, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπιστήμη ἔρχεται εὐθὺς κατόπι.

Τὸ δὲ διαμέρισμα τῆς φυσικῆς ἱστορίας σὲ βίπτει εἰς ἔκστασιν· ὁ τόπος οὗτος μοὶ φαίνεται ἐξ ὅσων βλέπω τόσον παράδοξος, ὥστε ἀδύνατον νὰ μὴ καλέσω τὴν προσοχὴν, ἰδίως εἰς τὸ πλῆ-

θος τῶν διαφόρων ζώων μικρῶν τε καὶ μεγάλων, ἅτινα καὶ τρέχοντα γεννῶσιν, ἀποθέτοντα τὰ νεογνά εἰς φυσικὴν πῆραν καὶ εἰς γραμματοκιβώτιον.

Ὁ περιεργότερος χαρακτήρ τῶν ζώων τῆς Αὐστραλίας εἶναι ἡ διαφορὰ τοῦ τύπου τῶν ζώων τῶν ἄλλων μερῶν τοῦ κόσμου. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ περιγράψῃ ὁ περιηγητὴς τὰς διαφορὰς καὶ τοὺς χαρακτῆρας αὐτῶν, ἐκτὸς μόνον ἔλθων εἰς τὸ μουσεῖον τοῦτο ὅπου εὐρίσκονται πάντα τὰ εἶδη; Εἴχομεν δὲ ὁδηγὸν τὸν σοφὸν κηθηγητὴν Μὰκ Ρόυ, διαφωτίζοντα ἡμᾶς περὶ πάντων διὰ τῆς σοφίας του εἰς τὸν ἀπέραντον ἐκεῖνον δαίδαλον.

Μὰς ἔδειξε πρὸς τοῖς ἄλλοις καὶ τὸν πόδα ἐνὸς *διπόρου*. Ὅποιος ποῦς! Μόνος οὗτος εἶναι ἰσομεγέθης πρὸς ἐμέ, ἦτοι πέντε πόδας καὶ ἐννεκὰ δακτύλους! Ὁ ποῦς λοιπὸν αὐτὸς, μεγαλοπρεπῆς καὶ θαυμαστός, ὅστις θὰ διεσκελιζετο μεγάλα διαστήματα ὅπως μὰς ἔλεγον αἱ τροφοὶ μὰς ὅτε ἤμεθα παιδιά, ὅποιον σῶμα θὰ ἐβάσταζε!

Τοσαῦτα δὲ ἤκουσα παρὰ τοῦ σοφοῦ ἀνδρὸς διδακτικὰ τε καὶ θελητικὰ, ὥστε εἶμαι ἀνίκανος νὰ ἀνενημμηθῶ καὶ νὰ περιγράψω αὐτὰ, ἔστω καὶ ἀμυδρῶς. Διὸ ἠθέλησα ἀπόψε εὐθὺς μετὰ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς πολυτεχνικῆς αἰθούσης νὰ μεταβῶ εἰς ὄραϊον θέαμα, τὸ καλούμενον *seating room* ἢ αἰθουσαν τῶν ἐπὶ πάγου ὀλισθαινόντων· εἶναι δὲ ἀξιοσημείωτον πῶς οἱ μακρὰν τῆς πατρίδος των διατρίβοντες χαίρουσιν ἐπαναλαμβάνοντες τὰς ἐν τῇ πατρίδι συνηθείας ἔστωσαν καὶ διαφορητικὰ τὰ κλίματα. Ἐν Αὐστραλίᾳ παραδείγματος χάριν δὲν χιονίζει ποτὲ ἀδιάφορον ὅμως, εἶπον οἱ Ἄγγλοι, ἡμεῖς θὰ ὀλισθήσωμεν. Καὶ εὐθὺς ἰδοὺ ἐπὶ ἀπεράντου ἐδάφους, λάμποντος ὡς καθρέπτῆς, τριακόσιοι ἄνθρωποι ὀλισθαίνοντες. Ὁ θόρυβος εἶναι μέγιστος καὶ τὸ θέαμα τερπινότατον. Οἱ μὲν ἔμπειροὶ ὀλισθαίνουσι κομψοπρεπῶς ὡς εἰς τὴν *Serpentine*, ἦσαν δὲ πρὸ πάντων δέσποιναι, τῶν ὁποίων αἱ ἐλαφραὶ περιστροφαὶ ἦσαν χαριέσταται, οἱ δὲ προτεινόντες ἀνεπιτηδείως βαρύντατον πόδα ἀναποδογυρίζονται, κτυποῦσι καὶ πίπτουσι καθ' ὅλους τοὺς τρόπους. Οἱ βραχιόνες των ὁμοιάζουσι πρὸς πτέρυγας ἀνεμομύλου καὶ πίπτοντες ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου γίνονται μαλλιά κουβάρια.

Θὰ ἐνθυμῶμαι πάντοτε γίγαντά τινα καταπίπτοντα συχνὰ πυκνὰ καὶ συμπαρασύροντα ἐκάστοτε σωροὺς ἄλλων. Μεγάλοι, μικροί, ἰσχυροί, παχεῖς, ὅλοι ἐξεκαρδίζοντο γελῶντες.

12 *Ἰουλίου*.—Πολλοὶ πιστεύουσιν εἰς τὴν Εὐρώπῃν ὅτι ἡ Αὐστραλία εἶναι ἀποικία τῶν καταδικῶν τῆς μεγάλης Βρετανίας καὶ ἄσυλον τυχοδιωκτῶν μεταθινόντων ἐκεῖ πρὸς χρυσορυχίαν. Φαντάζονται βεβαίως ὅτι ἀνά πᾶν βῆμα ἀπαντῶμεν καταδικούς, ὅτι ἔχομεν δημοτραπέ-

ζους πατροκτόνους, μητροκτόνους, ἐνὶ λόγῳ παντὸς εἶδους κακοῦργους, ἐπαινοῦσι δὲ τὴν Εὐρώπῃν ὅτι ἀπεσκοράσκειν αὐτοὺς ὡς ζῶα κακοποιὰ εἰς γῆν κατηραμένην. Ἀλλ' ἀπατώνται, διότι τοιαῦτα δὲν εἶναι τὰ πράγματα.

Ἀληθῶς ἀπὸ τοῦ 1788 μέχρι τοῦ 1840 ἡ νέα μεσημβρινὴ Γαλατία καὶ ἡ Τασμανία ἐδοκίμασαν τὴν μάλιστα ταύτην· ἀλλ' ἂν ὁ ὕγιης καὶ καθαρὸς πληθυσμὸς τοῦ Σίδνεϋ μόλις τῷ 1840 ἐσώθη ἀπὸ τὴν θλαθρίαν ταύτην εἰσαγωγὴν, ἀπώθησας μετ' ὀργῆς πλοῖον φέρον καταδικούς, ἡ ἀποικία ὅμως τῆς Βικτωρίας οὐδέποτε εὐτυχῶς ἔλαβε τοιοῦτους παρὰ τῆς μητροπόλεως. Καὶ αὐτὴ ἐπίσης ἀπέδιώξε πλοῖα φέροντα καταδικούς ἐξοστρακίζομένους ἀπὸ τὴν νέαν μεσημβρινὴν Γαλατίαν καὶ τὴν Τασμανίαν. Καὶ πλὴν τῶν ἀταξιῶν, αἵτινες προῆλθον ἀπὸ τὸν πυρετὸν τοῦ χρυσοῦ, ἡ ἱστορία τῆς εἶναι καθαρά.

Σοὶ λέγω δὲ ταῦτα ὄχι μόνον διότι οὐδαμοῦ τῆς Μέλβουρν ἀπηντήσαμεν τοιοῦτους, ἀλλὰ καὶ διότι ἐπεσκεψθῆμεν τὸ μόνον μέρος τῆς Βικτωρίας ὅπου εὐρίσκονται ἐγκληματίαι, τὰς φυλακὰς λέγω τοῦ Pentridge, κειμένας τέσσαρας λεύγας μακρὰν τῆς Μέλβουρν. Ἐν πρώτοις ἐλάβομεν ἀφορμὴν νὰ ἴδωμεν τοὺς περὶ τὴν πόλιν ἀγροὺς καὶ ἡ ἐπίσκεψις τῶν φυλακῶν ὁμοιάζε πρὸς ἐκδρομὴν εὐθυμίας.

Ἀνεχωρήσαμεν ἀπὸ τὴν πόλιν συνοδευόμενοι ἀπὸ ἄνδρα, οὗτινος τὸ ὄνομα μόνον ἀνακαλεῖ εἰς τὴν μνήμην μου πᾶν ὅ,τι ἐράσμιον εὐρίσκεται εἰς τὴν Βικτωρίαν. Ἐνωσθὲ δὲ τὸν λοχαγὸν Στᾶνδερς, μεθ' οὗ εἶχον γνωρισθῆ προτοῦ διὰ κοινῶν φίλων ἐν Εὐρώπῃ καὶ ὅστις μ' ἐπεριποιήθη εἰς τὴν ἀπωτάτην ἐκεῖνην χώραν. Ἀφοῦ ἐφθάσαμεν ἐνταῦθα, πλὴν τῶν ὥρων κατὰ τὰς ὁποίας ἀσχολεῖται εἰς τὰ ὑψηλά του διοικητικὰ καθήκοντα, ὅλας τὰς λοιπὰς τὸν βλέπομεν καὶ εἰς αὐτὸν ὀφείλομεν πᾶν ὅ,τι ἐγνωρίσαμεν.

Ἡ μεγάλη ὁδὸς δι' ἧς διήλθομεν ἦτο περιεζωσμένη ἀπὸ εὐκαλύπτους καὶ ζωηροτάτη ἕνεκα τῆς ἀδιακόπου κινήσεως. Τὸ γεῦμα ἦτο ἔτοιμον παρὰ τῷ συνταγματάρχῃ *Сhamp*, διευθυντῇ τῶν φυλακῶν. Πλησίον δὲ τῶν μαύρων καὶ ὑψηλῶν τοίχων αὐτῶν συνήνωσε πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ σὲ κάμῃ νὰ λησμονήσῃς τὴν μελαγχολικὴν γειτονίαν. Ἐκεῖ βλέπεις καὶ τὴν θυγατέρα του καὶ κομψὴν ἑπαυλιν καὶ κῆπον λαμπρὸν πλήρη ἀνθέων καὶ ἀγγλικῆς χλόης.

Μετ' ὀλίγον ὑπερέβημεν τὸ κατώφλιον καὶ διετρέξαμεν τὰς αἰθούσας καὶ τὰ κελλία, ὅλα ἐκ πέτρας κατεσκευασμένα κατὰ τὰ νεώτερα σχέδια καὶ ὅσον ἕνεστι καθαρὰ. Ἐκατὸν φρουροὶ φέροντες πυροβόλα περιφέρονται ἐκεῖ, αἱ δὲ αἰθουσαι εἶναι ὡς ἀκτίνες φωτὸς ἐξακοντιζόμεναι ἀπὸ ἓν μόνον κέντρον, ὅθεν ὁ ὀφθαλμὸς ἐνὸς κερβέρου περιβλέπει πάντα καὶ δίδει ἐν ἀνάγκῃ εἰ-

δησιν δι' ηλεκτρικῶν κωδῶνων. Ἐντὸς ἐκάστου κελίου ὑπάρχει βιβλιοθήκη, πρῶτον βιβλίον ἔχουσα τὴν Ἁγίαν Γραφήν.

Ἐκεῖ εὐρίσκονται ὅλοι οἱ ἐγκληματῖαι τῆς ἀποικίας, ὧν ὁ ἀριθμὸς, 950 περίπου, εἶναι μικρὸς ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἐξακοσίων εἰκοσιῆς χιλιάδων ψυχῶν. Ἐπεσκέφθημεν ὅλα τὰ ἔργα τῶν, καὶ πρῶτον μὲν τὰ ἀπέραντα κτίρια τῶν φυλακῶν, ἱκανὰ νὰ περιλάβωσιν ἀριθμὸν τετραπλάσιον, ἕτινα ὠκοδομήθησαν ὑπὸ τῶν καταδίκων, δηλαδή τὸ πτηνὸν μόνον κατεσκευάσε καὶ ἐκλείδωσε τὰ σίδερα τοῦ κλωβοῦ του. Μέγας τοῖχος περιτριγυρίζει τοὺς κήπους τοὺς ὁποίους καλλιεργοῦσι καὶ ἀφ' ὧν πορίζονται λάχανα. Μετ' αὐτοὺς βλέπεις σχολεῖα, καταστήματα λεπτοουργῶν, σιδηρουργῶν, σκυτοτόμων καὶ ὑφαντῶν. Καὶ δὲν τολμῶ μὲν νὰ βεβαιώσω ὅτι μόνη ἡ ἐργασία ἠθοποίησε πολλοὺς τῶν καταδίκων τούτων ἄλλα τὰ κατάστιχα τῆς ἀποικίας βεβαιοῦσιν ὅτι πολλοὶ ἐξεθῶντες τῶν φυλακῶν διήγαγον βίον ἔντιμον καὶ εἰρηνικόν. Ἀναμφιβόλως τὰ ἔργα ταῦτα, τὰ ὁποῖα ἀπασχολοῦσιν ἐπωφελῶς τοὺς φυλακισμένους καὶ χορηγοῦσιν εἰς αὐτοὺς ποσότητα χρηματικὴν ἀνάλογον πρὸς τὸν ζῆλόν των, τοὺς ἐδίδασκαν διότι ἐξῆλθον γινώσκοντες γραφὴν, ἀριθμητικὴν, πολλὰς τέχνας ἐκ τῶν ἀφθόνως ἀμειβομένων εἰς τὴν ἀποικίαν καὶ πολλάκις ἐπανερχόνται εἰς τὸν ἐλεύθερον βίον χωρὶς νὰ ταραξῶσι τὴν κοινὴν τάξιν καὶ ἔχοντες τοὺς τρόπους νὰ ζῶσιν ἀνέτως. Δὲν ἀποδεικνύει τοῦτο ὅτι μᾶλλον ἢ δυστυχία ἢ ἡ ἔμφυτος πονηρία εἶναι ἡ αἰτία τῶσων ἐγκλημάτων; Βεβαίως τὸ κατάστημα τοῦτο θὰ διευθύνεται καταλλήλως, διότι παραλαμβάνει τοὺς παρεκτραπέντας ὡς μὴ εὐρίσκοντας πλέον χρυσὸν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, καὶ μετὰ σκληρὰν δοκιμασίαν τοὺς ἀποδίδει εἰς τὴν κοινωσίαν, ὅταν τοὺς ἴδῃ ἀξίους νὰ κερδαίνωσι χρυσὸν διὰ τῆς ἐργασίας τῶν χειρῶν των.

Περιερχόμενοι τὰ ἐργοστάσια παρατηροῦμεν δύο αὐτόχθονας μαύρους, δύο παιδιὰ πράγματι φοβεροπρόσωπα, τῶν ὁποίων ὅμως τὸ βλέμμα εἶναι γλυκύτατον οἱ κατάλευκοι ὀδόντες των, οἷτινες φαίνονται εὐκόλως διὰ στόματος ἐσχισμένου μέχρις ὤτιων, εὐρίσκονται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ κατὰμαυρον δέρμα των, ὅπως εὐρίσκειται εἰς ἀντίθεσιν καὶ ὁ διαρκῶς φαειρὸς αὐτῶν γέλως πρὸς τὸ ἔνδυμα τὸ ὁποῖον φοροῦσιν ὑποχρεωτικῶς, τὸ τῆς ἰσοβίου ἐργασίας. Τὸ ἦθος των εἶναι τὸσον ἱλαρὸν, ὥστε ἐλκύει τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν. Καὶ κατὰ πρῶτον οὐδὲν νεώτερον πρὸς ἡμᾶς τῆς θεᾶς τῶν αὐτοχθόνων ἔννοοῦσι τὰς διδομένας εἰς αὐτοὺς ἀγγλιστὶ διαταγὰς καὶ ἵνα δείξωσιν εἰς ἡμᾶς τὴν ἐπιτηδειότητά των ἐξακοντίζουσι μακρὰ δόρατα εἰς διαστάσεις ἀπωτάτας καὶ πλήττουσι δι' αὐτῶν τοὺς χάλικας τοὺς ὁποίους ρίπτομεν εἰς τὸν ἀέρα. «Ποῖον ὑπῆρξε τὸ ἐγ-

κλημά των;» ἤρωτήσαμεν τὸν συνταγματάρχην. — Ὁ γελῶν περισσότερον τὴν στιγμὴν ταύτην ἐφόνευσε τρεῖς ναύτας, ἀπεκρίθη, καὶ ὁ ἄλλος δύο γυναῖκας λευκάς. Μετὰ τὴν ἀπάντησιν δὲ ταύτην ἐξηλείφθη ἡ πρὸς αὐτοὺς συμπάθειά μας. Δὲν τοὺς κατεδικάσαμεν εὐθὺς εἰς θάνατον, ἐπανέλαβεν ὁ συνταγματάρχης, διότι εἶναι αὐτόχθονες καὶ διότι ποτὲ δὲν ἐκρεμάσαμεν τοὺς ἀνθρώπους αὐτοὺς, τῶν ὁποίων αἱ πεποιθήσεις καθὼς καὶ αἱ ἔμφυτοι ὀρμαὶ τοσοῦτω διαφέρουσι τῶν ἡμετέρων, ὥστε δὲν θεωροῦσι κακούρηγμα τὸν φόνον ἐξημερώνονται διὰ γλυκύτητος μᾶλλον ἢ διὰ σκληρότητος.

Βεβαίως ταῦτα πάντα εἶναι καλὰ καὶ ἡ κυβερνήσις, ἡ ἐπαγγελλομένη τοιαύτας ἀρχὰς ὁσάκις εἰσβάλλει ἐν ὄνοματι τοῦ πολιτισμοῦ εἰς χώρας βαρβάρους, ἔχει δικαίωμα ν' ἀξίωσιν τὸν θαυμασμὸν τῆς Εὐρώπης. Τοιαῦτα παραδείγματα ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα καὶ ἰδοὺ ἐν τῷ ὁποίῳ μοι διηγήθησαν. Μίαν τῶν ἡμερῶν πλησίον τῆς κοιτικίας ἀνθρώπου κυρίου πολλῶν χιλιάδων προβάτων, ἑκατὸν πεντήκοντα λεύγας πρὸς τὸ ἐσωτερικόν, ὀλόκληρος φυλὴ εὐρέθη κατακομματιασμένη καὶ μισοκαυμένη ἀπὸ πῦρ μόλις σβεσθέν. Τάχα ἐσφάγη ἀπὸ ἄλλην τινα ἐχθρικήν φυλὴν χάριν ἐκδικήσεως; Ὅχι, τὸ ἔπραξαν ἑπτὰ κατάδικοι φυλάττοντες τὰ ποιμνία, ἑπτὰ ἀνθρωποὶ λευκοὶ, οἷτινες ἄνευ λόγου ἐπέπεσαν κατὰ τῶν ταιλιπῶρων ἐκείνων, ἀνικάνων νὰ ὑπερασπίσωσιν ἑαυτοὺς. Τὸ δικαστήριον δὲν ἐδίστασε νὰ τοὺς καταδικάσῃ εἰς θάνατον καὶ νὰ τοὺς ἀπαγχονίσῃ, δίδον τρομερὸν παράδειγμα εἰς τὴν νέαν ἀποικίαν, ὀφειλοῦσαν νὰ συμπαθῇ φυλὴν τυφλὴν καὶ ἀγρίαν ἀπὸ τὴν ὁποίαν, ἀφ' οὗ ἀφῆρσε τὴν ἐλευθερίαν καὶ τὴν χώραν τῆς, δὲν πρέπει νὰ συγχωρήσῃ ν' ἀφαιρεθῇ καὶ αὐτὴ ἡ ὑπαρξίς τῆς.

Δ'

Μνημεῖον εἰς τιμὴν τοῦ Βούρκ.

Κατασκευὴ ὀρειχάλκινου μνημείου εἰς τὴν ἀποικίαν. — Φύλλα αὐτογραφα ἐκ τοῦ ἡμερολογίου τοῦ ἀποδημητοῦ Βούρκ. — Διάβασις ἀπὸ τῆς μεσημβρινῆς εἰς τὴν ἀρκτικὴν Αὐστραλίαν. — Ὁλέθριον σφάλμα τῶν συνταξίων αὐτοῦ. — Κατὰ τὴν ἐπάνοδον ἀποθνήσκει ὑπὸ λιμοῦ. — Ἀνεύρεσις τῶν λειψάνων αὐτοῦ.

Καὶ ἀναπηδήσαντες εἰς τοὺς ἵππους ἡμῶν ἐπανήλθομεν δρομαῖοι εἰς Μέλβουρν. Ἀνά πᾶν βῆμα βλέπω πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν διηγήθην ἀκόμη. Ἰδοὺ μνημεῖον ὀρειχάλκινον. Μνημεῖον! Πράγμα τὸσον σπάνιον, ἀκούω λέγοντας πολλοὺς, εἰς τὰς πόλεις τῆς Ἀμερικῆς, μόλις ἐχούσας ἑκατὸν καὶ διακοσίων ἐτῶν ὑπαρξίν. Καὶ τοῦτο εἶναι θαυμαστότερον εἰς τὴν πόλιν τῆς Μέλβουρν, εἰς τὴν ὁποίαν πρὸ δεκαπέντε ἐτῶν δὲν ὑπῆρχον εἰμὴ μόνον καλύβαι ἐκ φλοιοῦ δένδρων καὶ τινες σκηναί.

Καὶ ὅμως ἐπὶ τῆς κορυφῆς λόφου, τὴν ὁποίαν διαπερᾷ ἡ πολυπληθεστέρα ἀρτηρία, ἀνυψοῦται κρητὶς ἐφ' ἧς κεῖται ὄγκος ὀρειχάλκινος θαυμα-

σίως λελαξευμένος. Τρεις ἄνθρωποι στηριζόμενοι ἀδελφικῶς ὁ εἷς ἐπὶ τοῦ ἄλλου ἀτενίζουσιν εἰς τὸ ἄπειρον, εἷς δὲ ἐξ αὐτῶν, ὡς φαίνεται ἐκ τῆς ἠρωϊκῆς στάσεως, τοῦ ἀναστήματος καὶ τοῦ ἠγεμονικοῦ ἤθους, εἶναι ὁ ἀρχηγός· καὶ ὅμως ἐκ τῶν διεσχισμένων ἐνδυμάτων, τῶν ἀσάρκων μελῶν, τῶν ἐσβεσμένων βλεμμάτων φαίνεται ὅτι ἀποθνήσκουσιν ἕνεκα λιμοῦ καὶ κόπου, ἐγκαταλειμμένοι ἐν μέσῳ τῶν ἐρήμων. Ὁ ἀρχηγός οὗτος εἶναι ὁ Βούρκ καὶ οἱ ἄλλοι οἱ σύντροφοί του.

Ἄλλὰ τοῦ Βούρκ μόνου τὸ ὄνομα, τὸ μόλις ἴσως γνωστὸν εἰς τὴν Εὐρώπην, κατέχει ἐδῶ ὄλων τὰς φαντασίας καὶ διεγείρει παλμούς εἰς ὄλων τὰς καρδίας. Τὸ ὄνομα τοῦτο εἶναι σήμερον καθ' ὅλην τὴν Αὐστράλιαν ὅ,τι ἦτο, καὶ τι πλέον, εἰς τὴν ἀρχαίαν Ῥώμην τὸ τοῦ Κοριολάνου, ἢ μετὰ ταῦτα τὸ τοῦ Βοναπάρτου. Ἡ φήμη τῶν ἀνακαλύψεων τῶν τολμηρῶν ἐρευνητῶν τῆς αὐστραλικῆς ἠπείρου οὔτε νὰ συγκριθῆ δύναται πρὸς τὴν δόξαν τοῦ Βούρκ, ὅστις πρῶτος διέσχισεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ Αὐστραλικοῦ μέγρι τοῦ Βίρηνικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἀγῶνες ἠρωϊκοί, καρτερία ὑπεράνθρωπος, ἐξερεύνησις θαυμασία ἀνεδείξαν τὸν Βούρκ μέγαν ἄνδρα. Ἄλλ' ἡ εὐγενῆς φιλοδοξία του, φιλοδοξία ἀνακαλύψεων, δὲν εἶδε τὸν θρίαμβόν του· καὶ τὸ μνημεῖον τοῦτο δαιμονιάζει τὴν μνήμην τῆς ὥρας καθ' ἣν ἀπέκτησεν ὅ,τι ὑπλείπετο εἰς τὴν δόξαν του, τὴν καθιέρωσιν ἣν δίδει ἡ δυστυχία.

Ἄφ' ὅτου ἐπατήσαμεν τὴν γῆν ταύτην πάντες μᾶς ὠμίλησαν περὶ αὐτοῦ ἐν ἐκτάσει, ὧν πολλοὶ ἦσαν οἰκειότατοι αὐτοῦ. Εἶχε δὲ συνεργασθῆ ἐπιπόνως μετ' αὐτῶν, ὅτε κατὰ πρῶτον κατέθεσαν τὰ θεμέλια μεγάλου ἔθνους. Φιλοδοξία κατέτρωγεν αὐτὸν καὶ ἰδοὺ ὄλον του τὸ ἀμάρτημα· φαντάσθητε λοιπὸν πόσον ἡ εἰκὼν αὐτοῦ παρουσιάζεται ζῶσα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου, ὁσάκις μοὶ διηγῶνται τὰ συμβάντα του καὶ μετὰ δακρύων λέγουσιν ὅτι δὲν κατόρθωσαν νὰ τὸν σώσωσιν, ἢ καὶ ὅταν ἀναγινώσκω τὰ ἰδιόγραφα φύλλα τοῦ ἡμερολογίου του, τὰ ὁποῖα φυλάττουσιν ὡς ἅγια λείψανα. Τὰ φύλλα ταῦτα ἐσχισμένα ἀνεκαλύφθησαν εἰς τὴν ἔρημον ὅπου τὰ εἶχε παραχῶσει πρὶν ἀποθάνῃ μεμονωμένος ἐπὶ τῆς πυριφλέκτου ἄμμου.

Φαίνεται μοι ὅτι τὸν βλέπω τρέχοντα πρὸς τὴν ἄρκτον διὰ τῆς ἐρήμου, ζητοῦντα τὸν ὠκεανὸν καὶ μὴ εὐρίσκοντα εἰμὴ ὠκεανὸν ξηρῶν πετρῶν, ἀποθνήσκοντα τῆς πείνης καὶ ἔχοντα νὰ διατρέξῃ ἑκατὸν λεύγας ἵνα εὕρῃ τροφήν. Καὶ τοῦτο, διότι ἠθέλησε νὰ ἐπιχειρήσῃ μεγίστην ἐπιχείρησιν, τὴν ὁποίαν ἀφ' οὗ ἐξεπλήρωσεν εὐγενῶς, ἀπέθανεν αἰσθάνομενος ὅτι ὁ κόσμος θ' ἀγνοῇ ἴσως τὸ τελευταῖον κατόρθμά του. Τὸ ὁμολογῶ, ἔχω τὴν κεφαλὴν τόσον μεστὴν τῶν περὶ αὐτοῦ διηγήσεων καὶ τὴν καρδίαν τόσον

συγκεκινημένην ὑπὸ τῶν δυστυχημάτων τὰ ὁποῖα μοὶ διηγῶνται καθ' ἑκάστην ὥραν αὐτόπται μάρτυρες, περιγράφει δὲ καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος εἰς τὰς καθημερινὰς σημειώσεις του μετ' ἄσπληνην νὰ σοὶ διηγήσῃ καὶ νὰ σοὶ διηγηθῶ ἐν συνόψει τὸ ἱστορικὸν τῆς ἀξιοληθιμοσύνης καὶ θλιβερᾶς ἀποδημίας του.

Ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη καὶ περιπλέον αἱ περίξ ἀποικίαι πολλάκις ἐδοκίμασαν νὰ ἐξερευνηθῶσι τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Αὐστραλίας. Μεταξὺ δὲ ὄλων τούτων τῶν ἐνεργειῶν ἡ τῆς Βικτωρίας καθυστέρησεν, εἴτε διότι οἱ ἄνθρωποι κατεγίνοντο εἰς ἀνέυρεσιν χρυσοῦ, εἴτε διότι ἐνησχολοῦντο εἰρηνικῶς εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν ποιμνίων. Ἄλλὰ τῷ 1860 πολίτης τις ἐπιθυμῶν νὰ ἐνισχύσῃ τὴν ἐπιχείρησιν, καὶ διὰ τοῦτο ὑποσχεθεὶς εἰκοσιπέντε χιλιάδας φράγκων, ἔδωκεν αἴφνης εἰς τὴν μεγάλην ἀποικίαν τοῦ χρυσοῦ νέαν ζωὴν· καὶ ἡ ἀποδημία τὴν ὁποίαν ἐσχεδίασεν ἐξήλειψεν ὅλας τὰς ἄλλας διὰ τῆς μεγαλοπρεπειᾶς τῶν παρασκευῶν καὶ τοῦ μεγέθους τῶν καταστροφῶν, ἀποδημία βαπτισθεῖσα μὲν ἐντὸς παθημάτων καὶ ἐξαγορασθεῖσα διὰ τῆς ζωῆς δέκα ἀνθρώπων, ἀλλὰ γονιμοτάτη θαυμασίαν ἀποτελεσμάτων.

Ἡ διοικήσις τῆς Βικτωρίας ὠνόμασεν ἀρχηγὸν τῆς ἐκστρατείας τὸν ἀρχαῖον μαθητὴν τοῦ Woolwich τὸν πρῶτον ἀξιωματικὸν τῶν οὐγγῶν ἰπέων *Hara Burke*, ἄνδρα δημοτικόν, ἀνδρείον καὶ τολμηρὸν, ἐπιδιώκοντα ἀπλήστως φήμην, μέγαν καταφρονητὴν τοῦ κέρδους, τολμηρὸν ὡς ἄλλον ἥρωα καὶ ἐνθουσιαστὴν ὡς προφήτην. Ἄλλὰ ἡ ὑπερβολῆτων προτερημάτων τούτων ἔμελλε νὰ γίνῃ τὸ αἴτιον τῆς ἀπωλείας αὐτοῦ τε καὶ τῶν περὶ αὐτόν. Ὁ μετ' αὐτὸν ὅμως τὸ ὄνομα Οὐίλς, νέος εἰκοσιῆς ἐτῶν, εἶχε τὴν κεφαλὴν σκεπτικωτέραν, ἐπιστημονικωτέραν καὶ πλέον γαλήνιον· ἦτο δὲ ὁ ἀναπνευστικὸς ἀστρονόμος, ὁ μέλλων νὰ χρησιμεύσῃ ἀντὶ ὀδηγοῦ εἰς τὴν θάλασσαν τῆς ἐρήμου. Ἡ οἰκογένειά του εἶχε νὰ ἀπολέσει ἐν τῶν μελῶν αὐτῆς ἐπὶ τοῦ Ἐρέβου μετὰ τοῦ Ἰωάννου Φραγκλίνου ὅτε ἀνέλαβε τὴν πρὸς τὸν ἀρκτικὸν πόλον ἀποδημίαν. Ἐμελλε δὲ ν' ἀπολέσῃ καὶ ἕτερον κατὰ τινὰ ἄλλην ἀνακάλυψιν ἐπὶ τῆς φλογερᾶς ἄμμου τοῦ Αἰγόκαιρω.

N.

Ἐπιτελεῖται συνέχεια.

Κατὰ τὸν Τάκιτον ὁ Ἰούλιος Καίσαρ καὶ ὁ Αὐγουστος ὑπέμειναν ἀνδρικῶς τὰς αἰσχροτάτας λοιδορίας τῶν ποιητῶν Βιβούλου καὶ Κατούλου. Ἀπορῶ τί μᾶλλον αὐτῶν θαυμάσω, ἔλεγεν ὁ βαθὺς ἱστορικὸς, τὴν μεγαλοψυχίαν, ἢ τὴν πείραν τῶν πραγμάτων! Αὕτη τῶ ὄντι διδάσκει, ὅτι καταφρονούμεθα: μὲν αἱ ὑβρεῖς ἀφ' ἑαυτῶν ἀφα-